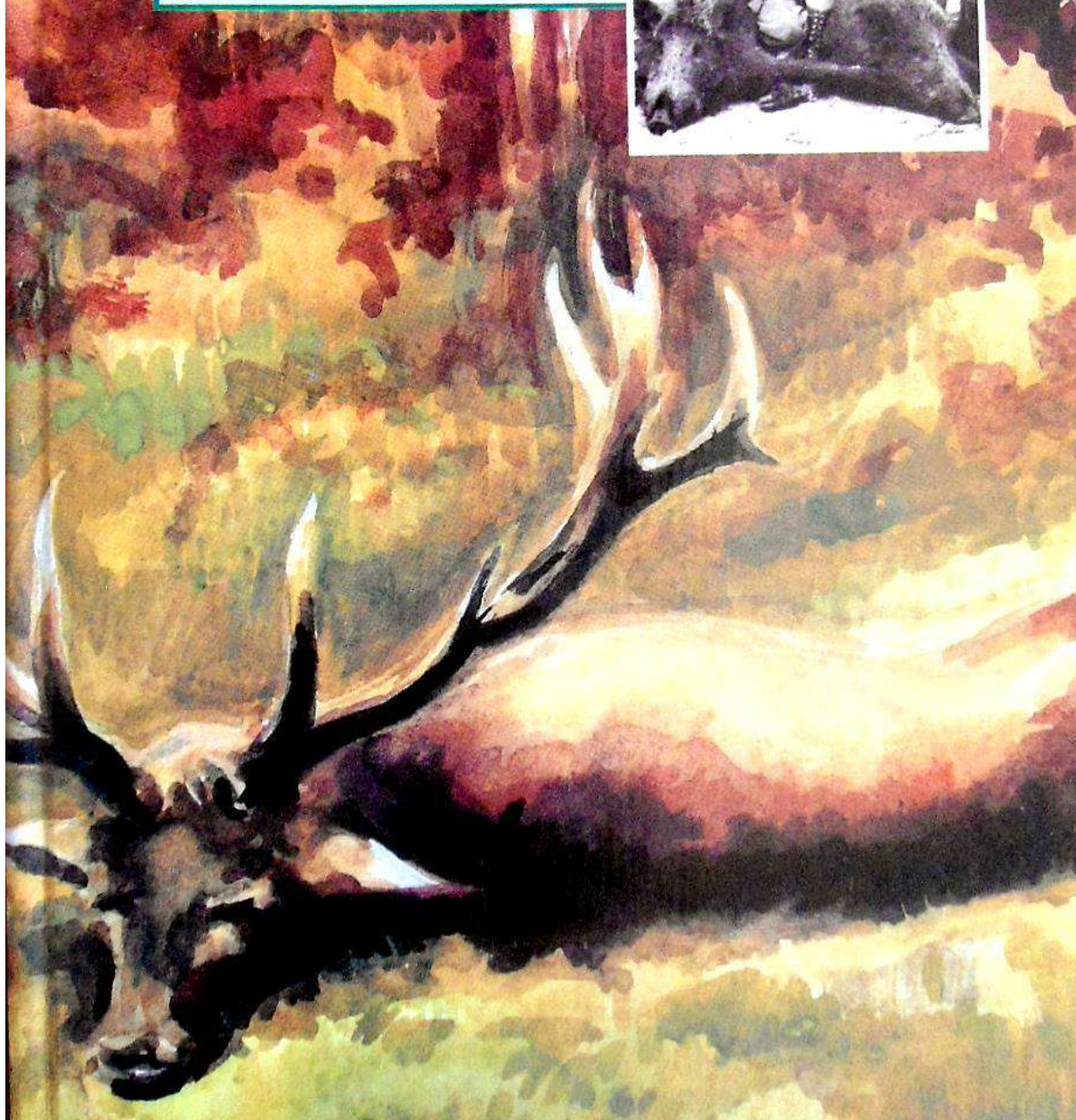

EMLÉKEZÜNK DR. HORVÁTH BÉLÁRA

DR. HORVÁTH BÉLA

ZÜG AZ ERDŐ

A KERTEK
ALJÁTÓL
A KÁRPÁTOKIG

A szerző tiz éves korában kapta első Flóbertjét, az első fegyvertartási engedélyét pedig 1939-ben váltotta ki. Azóta vadászik változó viszonyok adta lehetőségek szerint, de töretlen szenvedéllyel. A kertek alján kezdte, majd a Csallóköz következett, sőt eljutott a Kárpátokba is. Szülőföldjére, Baranyába 1946-ban került vissza. Siklóson folytatta vadászéletét, ahol a vadásztársaság alapító tagja, majd tiz évig elnöke, huszonöt évig pedig a vadász mestere volt.

Most "öreg vadászként" szeretné megosztani titkait a tisztelt Olvasóval.

Nem regényt írt, nem novellákat gyűjtött össze, hanem a valóság mindennapi epizódjait, a szerző mégis úgy érzi, "oly gyönyörű volt minden, mint egy hosszú, folytatásos mese."

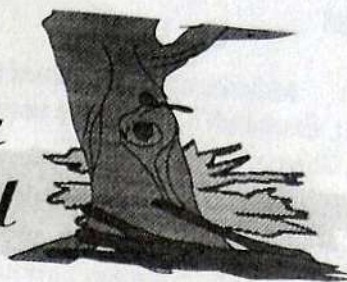

NIMRÓD ALAPÍTVÁNY

Éb a vadász kutya nélkül

Nagy kertés házunkban kisgyermek korom óta mindig volt kutya a háznál. Az első, „akire” emlékszem, házőrző, fehér bundájú kuvasz, Petár volt. A szerb megszállás idején névváltoztatására kényszerültünk, mert nem volt tanácsos a szerb királlyal névrokonságban lenni. Vitézzé kereszteltük. Kezdetben nem értett vele egyet, de lassan megszokta a ledegradálást. Őrizte a házat, és kísérem volt a kertek aljai barangolásaimban. Mintha most is érezném fehér bundájának puha melegét, mint hancúrozásaink idején. Zsoli sima szőrű tacsó volt, és mint minden tacsó, élénk, játékos, okos, sértődős, a baromfiudvarban harcias ellenfele a kakasoknak.

Életem első igazi vadászkutyája – egy spriccelt barna vizsla – hat-hét éves koromban került a házhoz. Büszkén csavarogtam Treff-fel a számomra még ismeretlen kertek aljai titkok felfedezésében. Flóbert puskával a vállamon kerestük a foglyokat, fácánokat. Néha Treff jóvoltából meg is találtuk őket, de a lövésük tilos volt számomra.

Iskolai éveimben, távol otthonomtól, egy-egy házőrző mindig várt, ha szüni-dőre hazajöttem. Pécssett, míg családi házunk fel nem épült, nélkülözni kellett kedves cimboráimat. Amint a ház elkészült, újból kutyatulajdonos lettem. Medikus koromban mecseki kirándulásaimon egy hatalmas tigriscsíkos tobszürke dog – Rex – őrzőnként is kísért. Orvosként Pesten a kórházi rendtartás ellenére két kutyám is volt. Katiba Tatán szerettem bele. Vadászat után a dióspusztai ménes versenylovait látogattuk meg barátommal, aki szenvedélyes turfós volt. Valahonnan a boxok közül egy gyönyörű kis fekete spánielkölök csatlakozott hozzánk. Barátom hosszas noszogatására a tulajdonos jó pénzért eladta. Kollégáimat és a nővéreket is levette Kati a lábukról, így az osztály kedvenceként létezése titok maradt. Négy hónapos korában betegemhez, Katona Sándor fővadászhoz került iskolába. Csodakutya lett belőle. A jeges Dunából hozta a kacsákat. Tanítója rendszeresen beszámolt teljesítményeiről. Egy délután az öreg Katona azzal állított be hozzám, hogy a gróf úr megvenné Katit ezer pengőért. „Nem eladó, ha a gróf úrnak megér ennyit, nekem is.” Így Kati visszakerült hozzám. Közben barátom is vérszemet kapott, és egy tacsó tulajdonosa lett. Esténként, amikor elcsendesedett a kórház, birtokukba vették a kórház udvarát. Hol Bandiéknál, hol nálam voltak. Lassan mindenki tudott róluk, de hivatalosan nem vették tudomásul a rendtartás megszégését, míg nem tettek látogatást a kórházigazgatói folyosón. Még most is borsózik a hátam, ha rágondolok.

Műtétek után lakásomra térve a takarítónő azzal fogad: „Nagy baj van, doktor úr. Elszöktek a kutyák, de nem vesztek el, bent vannak az igazgató úr szobájában.” „Úristen, mi lesz most?”

Kínos és feszélyezett órák után kaparást hallok az ajtón. Őrült ugrádozással, vinnyogással berobognak, mintha évek óta nem láttuk volna egymást. Bandinak is félre állt a szája, amikor elmondtam a kutyák kirándulását. Fanyar képpel válaszolt. „Kirúgnak bennünket.” Ezzel napirendre is tért a dolog fölött. Hát én nem aludtam olyan nyugodtan, mint a szökevények. Vártam az igazgatói raportot. Nem hívtak, másnap sem. Napok, hetek múltak, és nem történt semmi.

Egy öngyilkos beteg boncolásához mentem az osztályról, amikor a Proszek-túra kertjében szembejött velem az igazgatónk. Nemcsak a kórbonctannak volt igazgatója, hanem a székesfővárosi kórházak központi igazgatója is.

Megdermedtem, amikor megállt előttem. Itt a vég, szedhetem a sátorfámat, futott át agyamon a gondolat. Szétvetett lábakkal elállta utamat a toronymagas ember. „Hova? Hova?” Kinyögtem, hogy mi járatban vagyok. Benyúlt köpenyem zsebébe, és kivette belőle a NIMRÓD-ot.

Most lesz a leszámolás, gondoltam. Belelapozgatott, visszaadta, és megszólalt. „Nem is tudtam, hogy maga ilyen rendes ember.” Rám nézett, s elment. Én sem gondoltam, hogy az igazgatóm ilyen rendes ember, nem állt a nagyon barátságos emberek hírében, azt azonban tudtuk róla, hogy nagy sportember és nagy vadász, mániákus kutyakedvelő. Gondolom, hogy a kutyák látogatásának köszönhattük Bandival ezt az elintézési módot. Azóta tudom, hogy nagyszerű ember, és kitűnő vadász volt, és tisztelettel adózom emlékének. Buda ostrománál megsebesült, s a Rókus kórházba hozták meghalni. A kutyák miatt nem rúgtak ki, viszont a másodorvosi kar zömének munkájára az új vezetés nem tartott igényt.

Hazajöttünk szülőföldemre. Katival tizenkét évet vadásztunk együtt. Sűrű sásos-nádasokban, szederindás bozótokban kajtatott fáradhatatlanul. Elveszett vad nem volt ott, ahol ő segített. Öreg korára már süketült, látása is romlott, de még minden szalonkámmal beszámolt. Nyáridőben költözött az örök vadászmezőkre bogárfekete, már őszülő, gyönyörű kis vadászczimborám.

Kati fekete volt, mint a bogár, névrokona sárga, mint az arany, ő is spániel volt. Elődjének minden jó tulajdonságaival. Nagy tüzzel keresett, apportírozott. Tíz évet meghaladó időt vadásztam vele. Nagyszerű kis kutya volt. Sokat emlegetjük őket, kik együtt szalonkáztunk, fácánoztunk velük. A kert bokrai alatt pihennek.

Huszonöt évvel lettem velük öregebb. A puska alatti keresés ideje lejárt, velük együtt a spanielezés is. Új szakasza kezdődött vadászéletemnek.

Bocsássák meg, ha sokat írtam kutyáimról. Vadásztársaim, segítőim, hűséges barátaim voltak. Sosem csalódtam bennük több évtizeden keresztül.

FICKÓ

A hortobágyi Mátáról a sárga magyar vizslák híres családjából származott. Nagy hírű ősei Tücsök, Böske, Lurkó kiállítások, versenyek győztesei, kiválóságai voltak a fajtájának. Nem véletlen, hogy rövid nyolc évre szabott életében őseihez hasonlóan sok-sok hazai és nemzetközi kiállításon, versenyen, és Europa-Bajnokságon is méltó utódnak bizonyult. Sok elismerést, dicsőséget hozott tenyésztőjének és gazdájának a fajta nagyszerűségét hirdetve mindenütt.

Az együtt töltött idő sok-sok vadászöröme, a kiállítások, versenyek előkészületei, fáradalmi, a sok siker ismertté, számomra feledhetlenné tették. A "kutyások" közt fogalomná vált törzskönyvi nevén Mátai Vigéc az én Fickóm. Verseny és sporttársaink is így ismerték. Fogalom volt... Rá emlékezem.

Téli alomból szárazott. Szalonkavárás idején hoztam otthonomba. Élénk, szép és okos kiskutyának indult. Az első szalonkázásnál már ott lábatlankodott körülöttem és lövésre épp hogy odafigyelt. Nagyon megdicsértem, agyon dédelgettem. Össze barátkoztunk. Ez a barátság haláláig tartott. Erdőn-mezőn bolyongásaimon, magányos sctáimon állandó társam volt. Összeszoktunk, ismertük egymást.

Az alapidomítás játék volt számára. Csak a szép szót, simogatást ismerte és azt meg is hálálta nagyon. A maximumot adta cserébe érte... Öröklött tulajdonságai, orrjósága, gyorsasága, keresési stílusa, állóképessége sejtették fajtájának benne rejlő kiválóságait.

Minden vadász a maga kutyáját dicséri. Én csak bemutatom Őt. Itthoni és nemzetközi kiállítások sokszoros győztese, az innsbrucki Világkiállítás második helyezettje, babérkoszorús Hungária Champion lett és volt.

A magyar vizsla tenyésztés apostolának emlékére 1974-ben Kaposvárott dr. Polgár Kálmán emlékére rendezett országos vizsla versenyen Baranya megye képviselőjeként versenyzett először és 254,5 pontos teljesítménnyel másfél évesen már felhívta magára a vizslások figyelmét. 1975-ben Tolna megyében már Dunántúli Vizslaversennyé módosították a Dr. Polgár Kálmán emlékversenyt. Törvényszéki bíró létére nevének említését az akkori kormányzat kihívó magatartásnak ítélte a verseny rendezők részéről. Ezen a versenyen már bizonyított. 261 ponttal harmadik lett és a legjobb vízi és mezei munka különdíját kapta.

1976-ban a MAVOSZ Országos Vizsla Főversenyén Baranya képviselőjeként a sok versenyző között hatodik lett. Gyakorlott öreg kutyákkal mérte össze tudását. Ez év őszén a Győrött rendezett Nemzetközi Vizslaversenyen már hazánkat képviselte. A verseny izgalmas és számomra tanulságos is volt. Kiváló munkával remekelt a verseny kezdeti szakaszában szinte hibátlanul érte el a maximális négyes osztályzatokat... A drukkolók serege vett körül bennünket. Eddigi versenyein a nyúl vonszalék az erősségei közé tartozott. Biztos voltam benne, hogy hibátlanul teljesíti a feladatot. A hosszú vonszalék csapán vágóban indult. Jó 200 méter után hirtelen leblokkolt és mereven állt. "nyúl van előtte". Igen áll valamit. "Tessék újból indítani" kapom a választ. Sípészóra vágóban érkezik hozzám. Újraindítás után az előbbi helyen újból mereven leáll. Jól sejtettem... A nyúl nem bírta idegekkel, kipattant vackából és Fickó meg sem mozdul. Kiváló nyúliztaság mondják a bírók de nem ez volt a feladat. "Elegáns nulla" hangzik az ítélet és mintha egy kis ironia is is csendülne belőle. Hiába hivatkoztam arra hogy ilyen nyúl b

területen egy újabb lehetőséget kapjunk. Kérlelhetetlenek. Rengeteg pontot veszítettünk. Érdekessége ennek a versenynek, hogy egy másik vizsla a vércsapát háromszor is elvettette és csak a negyedik indítás után ért a csapa végére. Óvasonra azt a választ kaptam, hogy a TV számára filmezték a munkát és ez zavarta meg a kutyát. Nem nyertünk. Erkölcsi elismerést a résztvevőktől és a közönségtől igen.

1977-ben a jugoszláviai Padejban rendezett VI. Európa Bajnokságon mégis Ő képviselte Magyarországot másodmagával. A felkészülés idején nap mint nap ment a gyakorlatozás erdön-mezőn, nádasban, vízen, vonszalékon, vércsapán. Mintha tudta volna, hogy bizonyítania kell minden munkát kitűnően végzett. Hitem méltóképpen képviseli hazánkat páros társával Kiss Jóska Csöpi nevű kis szukájával. Ki is tettek magukért.

Erről szóljon az újvidéki Magyar Szó október 17.-i száma: "Úgy látszik rangsorolásban nem az volt a legfontosabb, hogy melyik kutya mit tud, hanem inkább az melyik kutya hová született. Ezekkel a szavakkal pontosan így minősítette egy hazai vadász és vizslavezető a VI. Európa Vizslaverseny bírói munkáját... Résztvevő országok Ausztria, Magyarország, Olaszország, Spanyolország, Svájc, NSZK és Jugoszlávia. Furcsasága és vitathatósága a versenynek, hogy a vizslák munkáját egy-egy spanyol, olasz és jugoszláv bíró értékelte. A vadászok és a közönség véleménye alapján a helyezési sorrend enyhén szólva mindennek fordítottja." Így a cikkíró, majd részletesen ismerteti a feladatokat. Összehasonlításokat végez az egyes kutyák munkájáról és a szembeszökő negatív értékelésről az "alacsonyabb származású" kutyák rovására. Majd így folytatja: "Véleményünk és a versenyt kísérő vadászok véleménye szerint is a magyar csapat két vizslája legalább egyszer lekörözte az egész mezőnyt. S lám egyéniben a Fickó nevű vizslának mégis csak a 7. hely jutott. Egyébként ezzel a Fickóval versenyzett a második helyezett spanyol kutya (hercegnő tulajdona), mely össze-vissza, ész nélkül szaladgált a magyar vizsla után. Egyszer csak megállt ott ahol a Fickó már elhaladt. Nem volt ott semmi!! Majd az eldobott lött fácánt kellett füves-gazos helyről elhozni. Csak hosszú idő után találta meg, de az Istennek se akarta elhozni!! Ilyen teljesítmények után lett második a bajnokságon. Fickó mindenben túltett rajta. A szép számú közönség nagy tapsal jutalmazta teljesítményeit. Azért a harmadik helyezést csapatban mégis elérték ezek a szép, okos magyar vizslák. Nagyobb tapsot kaptak mint az első, második helyezettek. Ilyen volt az Európa Bajnokság. Erkölcsi sikere a magyar vizsláknak felülmúlhatatlan volt az újvidéki vadászok között."

Az 1978 szeptember 9-10 között megtartott Nemzetközi Vizslaversenyen mintha csak tudta volna, hogy bizonyítania kell az Európa Bajnoki kiktüldését és igazolni akarná képességeinek állandóságát 281,5 ponttal első díjasan a verseny sztárja lett. Minden versenyfeladatát filmezték. Bizonyítandó, hogy mire is képesek ezek a szép, okos sárga magyar vizslák. A filmezés nem zavarta. Tizenhét feladatból tizenhatra négyes osztályzatot, a maximumot kapott és a legjobb mezei és legjobb vízimunka díját nyerte. CACIT, nemzetközi győztes még sem lett, mert nem volt elég számú külföldi résztvevője a versenynek. Egy hiányzott. Pontszáma 281,5 volt.

Mint a legjobb hazai vizslát indították október 14-15. között Fertődön megrendezett Nemzetközi Vizslaversenyen. 274,5 ponttal a legjobb mezei és a második legjobb magyar vizsla különdíjjal az összesítésben hatodik lett. A vércsapázás a vártnál gyengébbre sikerült. Ekkor már hat éve versenyzett. Úgy gondoltam, hogy a versenyzést abbahagyjuk. Amit elvártam Tőle az teljesítette.

De mégsem... 1979-ben a Déldunántúli Országos Vizslaversenyt Baranya megye rendezte és a verseny lebonyolítására a siklósi vadásztársaság területét tartotta a rendezőség a legalkalmasabbnak. Úgy gondoltam, hogy itthon, ahol annyi éven keresztül vadásztunk még elindítom. Az ismerős terepen úgy versenyzett, ahogyan vadászni szokott, nagyszerűen, szinte hibátlanul. 275 pontos eredménnyel győzött és immáron másodszor lett CACT országos bajnok... Agyon dédelgettem, simogattam. Körülugrált és most az egyszer itthon szabad volt a nyakamba ugrás is. Jól van öreg. Befejeztük a versenyzést... Következett egy szép ősz a fácánózás örömeivel, mert akkor már még volt bőven a hosszú farkú, színpompás madarakból. Pompásan dolgozott, mindenki kakasát megkereste, meghozta. Sok simogatást "bravo, jól van öreg" dicséretet, kapott az érdekelttől és Tőlem is. Élveztük a jól megérdemelt nyugdíjat.

Baranya képviselőjében felkérésre újból elindultunk az 1980-as Déldunántúli Vizslaversenyen. Még mindig nagy iramban kitűnően versenyzett. A legjobb vízimunka

különdíjjal negyedik lett. Hét éves elmúlt. A következő verseny felhívásnak már nem tettem eleget. Úgy véltem, hogy Baranyaért és a magyar vizslázásért mindent megtett már.

Megöregedett... Lehiggadt, tempósabban keresett és öregurasan hozta a lelőtt kakasokat és a vadászatok után egyre fáradtabban pihent közöttünk. Sétáinkon lelassult, öregurassá vált... Nyolc esztendő vadász és versenyizgalmai, fizikai erőpróbái szívét megfárasztották. Az utolsó márciusi szalonkázáson még minden szalonkával beszámolt. Ezután már az egyre rövidülő sétákon csak lassan ballagott mellettem, míg egy reggel szokásától eltérően nem jött be szobámba. A kert bokrai közt pihent... Csak nagy unszolásra jött be hozzám... Érezte az elmúlást. Lábam elé feküdt, tekintetét nem vette le rólam. Nagyokat sóhajtott. Búcsúzott. Én is Tőle. Simogattam, becéztem, beszélgettem vele és valami nagyon szorongatta a torkomat... Szíve gyorsan vert, ki-ki hagyott... Mellé feküdtem. Szép, okos szemét rám szegezte és egy mély, nehéz sóhajjal elköszönt... Szemeimből eleredtek a könnyek.

Kertünkben fehér törzsű öreg nyírfák, gyantailatú fenyők alatt, gyöngyvirág mezőben egy nagy kő alatt pihen. Madarak dalolnak fölötte.

Dr. Horváth Béla

Vizsla- versenyek

Jickóra és a versenyekre emlékezve arra gondolok, hogy a vadászok többsége nem ismeri a vizslaversenyek követelményeit, azok lebonyolítását, a megoldandó feladatok sokaságát és nehézségeit, a vizslákról általában azt tudják, hogy jó vagy rossz vadászkutyák, és így is ítélik meg őket.

A vadászok közül is a vizslások tudják igazán, hogy a kutyának és vadásznak mekkora fáradtságot, türelmet, munkát jelent, míg egy vizsla eljut odáig, hogy elindulhasson egy kisebb tájegységi vagy országos, netán nemzetközi versenyen, és ott meg is feleljen, sőt díjazott is legyen a gazda örömére.

Erről a kemény, fegyelmezett munkáról, a verseny izgalmáról, szépségéről, a vadász és társa kapcsolatáról szeretném olvasóimat a teljesség igénye nélkül megismertetni, hiszen a versenyekről csak a győztesek sorrendje, és az elért pontszámok közlésén kívül alig-alig esik szó még a vadászlapokban is.

Jöjjenek velem, hozzák magukkal gondolatban „vadásztársaikat”, hátha kedvet kapnak arra, hogy érezzék a verseny izgalmát, feszültségét, a mindenkor sportszerű, tárgyilagos bírói ítélet alapján az eredmény, a siker, a győzelem mámorát a vezetőknél, és bár hihetetlen, de a kutyák örömét is a sok dicséret, simogatás és jutalomfeladatok útján.

A versenyek meghirdetése után a vizslatulajdonos frásban jelenti a verseny rendezőségénél a benevezési díj egyidejű elküldésével részvételi szándékát, és a visszaigazolás után kezdődik a felkészülés.

Nemzetközi versenyeken csak már országos versenyeken eredményt elért vizslák nevezhetők, hisz a hazai eredmények birtokában képviselhetik az itthoni vizslák képességeit, tudását, használhatóságukat, kiválóságukat.

A versenyek zöme nyár végén, őszi időben, szeptember-októberben kerül lebonyolításra.

Elérkezett a megmérettetés ideje. Egymás után érkeznek a versenyzők vezetőikkel. Egyik szebb, mint a másik, élénkek, elevenek, mintha tudnák, hogy ők a főszereplők. Egymást követik a bírók autói is, a rendezők sűrűnek, intézkednek, az érkezőket a vadásztársaság elnöke üdvözlö. Szállásfoglalás után a „versenyzők” farkcsóválással, vagy éppen fogvicsorítással, morogva, a gazdik örömmel köszönnek a régi barátokat, versenytársakat, és a nagy csodára újonnan érkező ismeretleneket.

Közben a vezetőbíró elnöklésével összeül a bírói értekezlet a másnap reggel kezdődő verseny rendjének, lebonyolításának, teendőinek általuk jól ismert megbeszélésére.

A rövidre fogott vacsora után hamarosan nyugovóra térnek a fáradt két- és négylábú „érdekeltek”. Ki korábban, ki később.

Ragyogó szeptemberi napsütésben a siklósi vár múltba néző, évszázados falai alatt, trófeákkal körülvevett tér pázsitján sorakoznak az ünnepélyes megnyitóra a versenyzők. A házigazdák nevében elhangzott rövid köszöntő után a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületének elnöke megnyitja az országos vizslaversenyt, ismertetve annak programját. Ezután a sorsolás szép szertartása következik.

Vadászruhás szertartásmester a részt vevő versenyzők számától függően kezében tálcával, végighalad a versenyzők sora előtt, és megkínálja őket a finom kisüsti pálinkával töltött poharakkal. Ki-ki szomszédjával összekoccintja a stam-pedlijét, kihörpinti tartalmát, és a poharának fenekére írt számból megtudja, és egyidőben meg is kapja a kétnapi versenyszámát, amellyel indul a versenyprogram szerinti munkafolyamatok elvégzésére.

Előállnak a terepjárók, fogatok, és elindul a menet a verseny lebonyolítására alkalmas erdős, nádas-tavas, bokros területekre.

Induljunk velük. Míg a helyszínre érnek, ismertetem a versenyfeladatokat, a részfeladatokat, a teljesség igénye nélkül, hogy ne csak lássák, hanem értsék is, hogy mi a feladata a versenyző vizsláknak és a vezetőknek.

A bírálat négy feladatcsoport: az általános fegyelem, a lövés előtti, a lövés utáni, a kiegészítő munka, és feladatok nehézségi foka, értékszám, és a végzett munka osztályozása (0–4) alapján történik. A két szám szorzata adja a pont értékét, a munka eredményét. A négy feladatcsoport összpontja alapján történik a verseny végén a helyezés sorrendjének megállapítása, a győztes és a helyezettek rangsorolása. Pl.: egy 6-os nehézségfokú (vezetékmunka vércsapán) feladat végzése esetén 4-es osztályzattal 24 pontot eredményez, egy 2-es értékegységű feladat, nyúlelhozás 3-as osztályzattal 6 pontot ér.

A versenyek lebonyolítási rendje és bírálata általában az erdei, mezei, vízi és kiegészítő munka során történik úgy, hogy bizonyos feladatot egy másik kategóriában bírálnak. Erről a munkalap ad tájékoztatást.

Közben meg is érkezünk menetrend szerint pontosan a legközelebbi terephez, az erdei munkát biztosító Török erdőhöz. Az előttünk érkező öt versenyző némi eligazítást kap a bíróktól, és az 1-es számú versenyző kutyájával bal lábánál haladva, tiszteletadás közben munkára jelentkezik, közli, hogy a kutya a vad megtalálásakor „állóra” csahol, vagy visszatérve a vezetőhöz, azt a vadhoz vezeti. Ezt a bírónak tudni kell a minősítéshez. Elindulnak a hajnalban készített első csapa kezdetéhez. Szálas aljnövénnyel átcsózt erdőben indul, a kezdeti vért mutató csapán, pórázon, „csapázz!” vezényszóra. A vizsla, orrát a csapán tartva szimatol,

lassan halad – csak a bírók által ismert csapán –, az egyre ritkábban jelentkező vércsepp nyomán, majd bizonytalankodás után jobbra kanyarodva egy hurok után visszatér, és folytatja a keresést a megkezdett irányban.

„Tessék elengedni szabad követésre!” – szól a bírói utasítás. Lekerül a póráz, és most már a vezető is a bírókhoz csatlakozva halad a bokrok közt eltűnt kutya után. A csendes kíséző neszben felhangzik egy helyből a kutya hangos csaholása. Kitartóan teszi dolgát, míg hozzáérnek a kíséző bírók a vezetővel: „Kitűnő munka!” – szól a verdikt, és bekerül a 4-es osztályzat a bírálati lap megfelelő rovatába. Nem marad el a simogatás és a jutalomfalat sem. Ezzel a „vezetékmunka vércsapán” be is fejeződött, de nem ám az erdei munka.

Cserkészúton halad lassan, óvatosan a vadász, kutyája néhány lépéssel mögötte, látótávolságra utánuk a bírók... Megáll a vadász, a sűrűbe figyel, a vizsla lefekszik, és a továbbinduló vadászt csak annak kézmozdulatára követheti, tartva a megszokott távolságot. Elkanyarodik a cserkészút, kézlegyintésre fekszik a kutya, és ott is marad, bár már nem látja a gazdát. A bírók figyelnek. Lövés csattan, a kutya meg se moccan, csak a fejét fordítja a lövés irányába. Néhány másodperc után visszaérkezik a gazdi. Megsimogatja, megpaskolja a hátát, pórázra csatolja, és visszamennek a bírókhoz, akik gratulálnak a teljesítményért. Miként az előbbi munkáért, ezért is kitűnő a minősítés, csak azért nem kap felkiáltójel, mint az előzőért, mert az extra teljesítmény volt. A felkiáltójel a versenyrangsorolásnál, az azonos pontszámú kutyáknál a felkiáltójeles kutyát helyezi előbbre, vagy az egyes munkafolyamatok értékelésénél a „legjobb”, jelen esetben erdei munka különdíjra érdemesít.

A vadászházon túli nyiladékon, ahol a következő versenyzők munkáját nem zavarjuk, újabb feladat vár a „mi magyar vizslánk” -ra.

Lőtt dúvad, jelen esetben kóbor macska megkeresése a sűrű bozótosból. A vonszalékot a segítő vadőr kacsakaringós nyomon készíti, mielőtt a versenyzők odaérkeznének, és csak a bíró jelenlétében mutatja, hogy honnan indult, és milyen irányba hagyta el a megkeresendő dúvadat. A versenyző az indulás helyén lecsatolja pórázáról a kutyát, és egy-két lépés után „keresd, hozd” vezényszóval indítja a munkára. Meghatározott időn belül kell a feladatot végrehajtani, a dúvadat a vezető előtt leülve átadni, letennie nem szabad, mert az érdemében rontja az eredményt. A mi vizslánk itt is kitett magáért, és a három feladatért a maximális értékeléssel indulhat a vízsi, illetve a mezei munka feladatainak teljesítésére. Jócskán begyűjtötte a pontokat.

Újabb versenyző jelentkezik a következő vércsapára, mi pedig indulunk a következő munkaterületre. Alig egy kilométer után elérjük a falut, ahol a sürgésforgás a verseny iránti érdeklődésről tanúskodik. Csoportosan haladnak a tóhoz, ahol már folyik a verseny.

Elhagyva a csatornát átfelőlő hidat, elénk tárul a tó víztükre, a körülölelő nádas sötét falával. Jókora érkezünk, egy német vizsla éppen befejezte a munkáját, és a következő versenyző már jelentkezik is a bíróknál.

Bent a tó közepén csónak ring a vízen, benne két vadórral, kik közreműködnek a verseny lebonyolításában. A csónakkal szemben a parton megáll a versenyző, kutyája bal lába mellett ül. A bíró jelzésére a csónakból feldobnak egy lekötött szárnyú vadkacsát, a vezető lövést tesz a kacsra felé, a fegyelmezett drótszűrű magyar vizsla a „hozd” vezényszóra mozdul, és ugrik is a vízbe, szép egyenletes úszással közelít az úszó kacsra felé. Az sem tétlenkedik, mikor a kutyát észreveszi, lebukik a víz alá. A kutya a felvett irányt tartja, közben a kacsra már a nádas felé igyekszik, gyorsít a vizsla, a kacsra eléri a nádasat, és eltűnik a szemünk előtt. A víz fölött terjedő csapán úszik a kutya, és eltűnik ő is. Kezdődik a bujkálás. Izgalmas percek ezek. Az idő közben halad, mindenki várja, hogy ki lesz a győztes. Nem kell sokáig várni, kibújt a vizsla, szájában a kacsával, és mintha tudná, hogy fogy az ideje, gyorsabban úszik kifelé, már lábalja a vizet, partot is ér, leül a gazdája előtt, és tartja a kacsát, mfg az át nem veszi tőle. A teljesítmény értékelése bekerül a bírálati lapba. Gratulálnak a bírók a remek szereplésért, a nézők pedig megtapsolják a valóban nagyszerű munkát. A kacsra pedig visszakerül a ketrecbe épségben.

A következő versenyző jelentkezik munkára a forgatókönyv előírása szerint. Az előbbinél jobbat aligha látunk, így elindulunk a mezei munka színhelyére. Közben a másik kutya a lövésre beugrik a vízbe, így hibával indulva nem várjuk a további munkáját.

Mereven áll, meg se mozdul...

A horgásztanya előtti nagy nyárfák árnyékában bográcsokban fő a halászlé, rotyog az őzpörkölt, a visszatérő versenyzők nem kis örömére.

Útközben a vízi munkához tartozó másik feladattal találkozunk. A nád szélében egy lekötött szárnyú kacsát engednek el, totyog néhány métert a parton, és egy alkalmas helyen bebújik a nádba, távol, a versenyzőktől látatlanul. Üres a part, a bírók társaságában érkeznek a versenyzők, a vizsla a nád szélében halad, majd szimatot kapva a kacsra letevési helyénél, annak nyomán beóvakodik a nádba. Ott zörög, keresgél, elcsendesedik, tocsog-török a nád, aztán megjelenik a kutya kacsra nélkül. Újabb lehetőséget kap a keresésre, és noszogatás, biztatás után végre meghozza, de le is teszi a földre, és csak vezényszóra viszi a gazdájához. Gyenge teljesítményért épphogy kap pontot. A kajtatás nem volt sikeres.

Áthaladunk az országúton, és elénk tárul a mintegy százhektáryi náddal karéjózott lucernatábla, ahol a mezei munka sokszínűségében gyönyörködnek a nyárfák hűsében az érdeklődők.

A szétterülő nagy zöld táblában sárga foltos pointer keres gyorsan jobbra-balra szélesen kitérve úgy, ahogy azt egy pointertől elvárják a bírók és vezetője is. Irama hirtelen lelassul, egyirányú lesz, és mintha húznák, lépésről lépésre egyre lassabban „húz”, majd megmerevedik, mint egy szobor. „Állja” az előtte lapuló vadat, míg a vezető és a bírók oda nem érnek. A vezető szembekerül a kutyával, és kitapossa a lapuló vadat. Fácánkakas száll fel nagy robajjal. A kutya meg se moccan, csak nézi az elrepülő madarat. Csattan a lövés, esik a fácán, és ő meg hasra vágódik, ahogy tanulta, csak a feje látszik ki a lucernából. „Hozdd!” vezényszóra vágóban indul a leesés helyére, és hozza is a vadat. A vezető előtt leül, és addig tartja, míg az át nem veszi tőle. A bírói értékelés után elfekteti, és otthagya, a bírókkal együtt indulnak vissza a kiindulási hely felé. Engedelmisségi gyakorlatként a kutya nyugodtan nézi a távozókat, és csak a szaggatott sípszóra indul vágóban a távozók után, egy újabb éles sípolásra hasra vágódik. A behívó sípszóra beéri a csoportot. Pórázra kerül, és be is fejezte az itt végzett munka – viselkedés, vadászat, vadkeresés, utánhúzás, vadmegállás, lövés utáni viselkedés, vadelhozás – sokrétűségét, a látottak alapján kitűnően.

Távolabb is dolgozik egy csapat.

Hosszú póznán eltartva magától valamit vonszol egy ember a lucernában. Nyílvonszalékot készít, jó kétszáz méteres hosszúságban. Nagy kerülő után tér vissza alaposan megizzadva. Drótszörű német vizslájával jelentkezik a vezető a bíróknál, majd a csapa kezdeténél néhány lépés után indítja kutyáját, ahonnan a „meglőtt nyúl” elfutott. Vágóban indul egyenes irányban, majd ívben balra kanyarodva fut jó ideig, aztán egy hurkot csinálva ismét zsinórban halad, most már a tempót csökkentve, hirtelen kitéréssel már kapja is a nyulat, és egyre lassuló tempóban hozza is a gazdájához és előtte leteszi a földre. Nagy hiba.

Hatalmas ez a lucernatábla. Egy facsoportnál kisebb csoport szemléli a verseny egy másik mozzanatát, tőlük távolabb úgy, hogy a versenyzők ne lát-

hassák, lőtt fácánt rejt el a segédkező vadőr. A terep északi oldalát szegélyező nádasban a versenyzőktől mintegy 60-70 méterre. Innen indul a kutya „Keresd!” „Keresd” szóval irányíthatja kutyáját, a kutya közben nem jöhet ki körülnézni, ez csökkenti a teljesítmény értékét. Az általunk már ismert vizsla a vezető előtt, azt jócskán megelőzve kijön a nádból, szájában az „elveszett” fácánnal, és vágóban viszi a vezetőhöz, előtte leül, és szabályosan át is adja azt vállpaskolás közben. Négyes osztályzatával szaporítva pontjainak számát. Nagyszerűen tette eddig a dolgát, mára be is fejezte a munkát.

Visszaballagunk a horgásztanyára, ahol az ínycsiklandozó illatokat terjesztő ebédhez már odaültek a végző bírók, versenyzők.

A szálláson dolgozik az adminisztrációs részleg. Munkájuk végeztével az eddigi munka összesítőjét a versenyzők tájékoztatására közszemlére kifüggesztik, ki-ki tájékozódhat az eddigi eredmények alapján a verseny állásáról.

Az ilyenkor szokásos ünnepi vacsorán pohárköszöntők közepette megy az egyéni teljesítmények és rangsorolás alapján a várakozás, a reménykedés a holnapi jobb eredmények ígéretében. Lassan szétoszlik a társaság, mindenki fáradt, szobájába megy, ahol már rég alszanak a „versenyzők”.

A verseny másnapján reggel elindul a csapat, a még hátralévő rövidebb időt igénylő, a versenyt befejező feladatok végrehajtására. Elsőként a berek szélén egymástól 10 méterre felállnak a versenyzők a nád felé fordulva kutyáikkal. A kutyák póráz nélkül fekszenek a vezetők bal lábánál. Bent a nádban elindulnak a hajtók néhány puskással. Két versenyző között és mögött egy-egy bíró áll, aki árgus szemekkel figyel, hogy viselkednek a kutyák, amikor lövések csattannak a hajtóvonalban. A fegyelmezett kutyának a verseny alatt és a vadászatokon is nyugodtan kell maradni. Amelyik feláll, felül, netalán beugrik a hajtásba, szigorúan osztályozzák a fegyelmezettség fokát. A továbbiakban még a tegnapról elmaradtak befejezik a munkát. Hátravan még külön feladatként a dúvadelhozás akadályon át látványos és érdekes feladatának a lebonyolítása.

A terep alkalmas részén mintegy két négyzetméter alapterületű, egy méter magas palánkkal három oldalról zárt, szabad oldala előtt méter széles és mély árokkal határolt területről kell a dúvadat az akadályon át a vezetőhöz vinni. Az elsőként induló vizslát vezetője az árokkal szemben, attól 10 méterre lefekteti, majd a macskát bedobja az árkon túli területre. Visszamegy a fekvő kutyához, és indítja a szokásos „Hozd!” parancsszóval.

Az elsőként induló német vizsla nagy lendülettel ugorja át az árkot, megszagolja a macskát, derékon kapja, és viszi az indulási helyen várakozó vezetőhöz, leül előtte, és várja, hogy átvegye azt tőle. Nagy tapsot kap a kiváló teljesítményért, és a bírók is magasan értékelik.

A következő versenyző az ároknál megtorpan, erélyes parancsra az árkot kikerülve átugrik a palánkon, és vissza is azon jön, leülve gazdája előtt átadja a macskát. A feladatot teljesítette akadályon keresztül.

A harmadik beugrik a karámba, el is veszi, megrázza, leteszi, és hiába az erélyes parancsszó, macska nélkül ballag vissza, és ül le bűnbánó pofával a gazda előtt, mintha tudná, hogy nagyot hibázott. A következő kutya körüljárja a palánkot, átugorja, megszagolja a macskát, és undorral le is vizeli, nagy derűtségére a nézőknek. „Ilyen még nem fordult elő” – mondja a vezető, és ő is, bár kényszeredetten, de mosolyog.

Befejeződött a verseny. Bírók, versenyzők a horgásztanyánál egy-egy pohár hideg sörrel csillapítják a nap tűző melegét, árnyékban heverésznek a „versenyzők”, mindenki pihen, csak a direkciónban megy az összesítés, rangsorolás utolsó szakasza.

A bírói testület előtt felsorakoznak egymás mellé a verseny résztvevői, a vezetőbíró a helyezés sorrendjében átadja az értékes díjakat a nyerteseknek, emléklapokat a résztvevőknek, megköszöni a részvételt a versenyzőknek, köszöni a közreműködők segítségét, a rendezőség és házigazdák fáradozását.

A viszontlátás reményében azzal búcsúznak egymástól, hogy az emlékezés óráiban örömmel gondolnak erre az emberre és állatra egyaránt igénybe vevő nemes vetélkedőre.

Viszontlátásra!

Jó versenyzést!

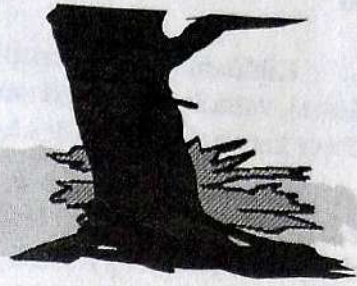
Jó vadászatot mindenkinek!

Utódok

Vadászéletemnek új szakasza kezdődött. Fickó pótolhatatlan volt számomra. Néhány hónap elteltével egyedül álltam a szalonkavárón, sok együtt töltött sikeres szalonkázás emlékével. Nem ült mellettem, nem hozta a lelőtt madarat, keresgélni kellett őket, el is veszett néhány. Nehezen, de úgy döntöttem, hogy utódai közül keresek magamnak egy kölyköt. Nem kis gondban voltam, de rengeteg levelezés után Nándi megoldotta az utódlás gondját. Betegségére és sok kutyájára hivatkozva arra kért, tudván Fickó elvesztéséről, hogy Darázst, Fickó fiát nálam hagyhatná, míg meggyógyul, vagy amíg tud nekem megfelelő utódot szerezni. Készségesen tettem eleget kérésének, hisz Darázs apjára hasonlított küllemileg, és jóllehet, csak kétéves volt, de Nándi mindenre megtanította, amit egy jó vizslának tudni kell. Valóban nagyszerű volt, és a későbbi időkben is igyekezett apját pótolni.

Egyik vasárnap Nándi már nagybetegen jött hozzánk, és közölte, úgy döntött, hogy Darázsnak legjobb lesz, ha nálam marad. Nagyon meghatódtam, mert tudtam, hogy végrendelkezett. Így lettem szomorú testamentuma után Darázs tulajdonosa. Nyolc éven keresztül mindig együtt voltunk. Nemzetközileg díjazott, kitűnő orrú, jól csapázó, mindent apportírozó, nagyszerű vadásztársam volt. Ha Fickót nem is pótolta, de helyettesítette, rá emlékeztetett. Míg együtt vadásztunk, nagyon összeszoktunk. Már öregem, megöszülve, tempósan vadászott. Utolsó vadászatunkon még meghozta szalonkámat. Fickó mellé temettem el. Darázs után Fickó dédunokája került a házhoz. Az ősök kitűnő adottságait hozta magával. A tanulás, a vadászatba bevezetés sem neki, sem nekem nem jelentett különösebb gondot. A naponkénti foglalkozások eredményeként nagyszerű kiskutya lett belőle. Csibész a család kedvence lett. Sok örömöm volt benne az alatt a két év alatt, míg együtt vadászhattunk. Szenvedélyes apportírozó volt, vesztét is játékosága eredményezte. A lehulló vadgesztenyék után rohant, és hozta őket. Egy alkalommal, mint később kiderült, le is nyelt egyet-egyét, amit a hányadéka árult el. Semmi jele nem volt annak, hogy ez káros lett volna. Októbert, novembert végig vadásztuk, december vége felé élénksége, gyorsasága csökkent, egy-egy nap nem evett, majd teljesen jóllétben elevenkedett, szépen dolgozott. Újabb étvágytalan periódus után állatorvosi, állatkórházi kezeléseket. A karácsony közbejötté miatt a kórházi kezeléseket szüneteltettk. Hasát áttapintva egy kemény képletet találtam. Másik állatorvoshoz kényszerültem. Közös diagnózisunk: bélelzáródás. Megoperáltuk. Amikor a hasát kinyitottuk elbúcsúztam tőle. Egy zölddiónyi kemény képletet távolítottunk el. Vadgesztenye volt. Kilátástalan állapotából nem engedtem felébredni. Az ősök szomszédságában pihen kedvenc labdájával.

Kibírtam néhány hónapig. Nem tudom, ki hogy van kedvencének elvesztésével, vannak, akik többé nem akarnak szomorkodni elmúlásukon, nem tartanak többet kutyát. Én nem tudok kutya nélkül lenni.

Új kutya került a házhoz, hogy pótolja a nélkülözhetetlen vadásztársamat. Mi sem természetesebb, mint hogy Fickó szépunokáját választottam. A vér nem vált vízzé, ha lehetséges, gyorsaságukat még túl is szárnyalja. Vadászgatunk, és naponta kiadós sétákkal elégítem ki nagyfokú mozgásigényét, egészségem megőrzése érdekében a magamét is. Szeretném, ha még sokáig járhatnánk erdő-mező ösvényét.

